

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **T. D.**, zastoupený Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 5. 12. 2017, č. j. 65 A 22/2016 – 30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 1. 2016, č. j. KUOK 7574/2016, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Olomouc (dále jen „*správní orgán I. stupně*“) ze dne 5. 11. 2015, č. j. SMOL/237127/2015/OARMV/DPD/Reg, kterým bylo rozhodnuto, že žalobce se porušením § 10 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o silničním provozu*“), dopustil správního deliktu dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Jako provozovatel motorového vozidla tovární značky KIA, registrační značky X, totiž nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích, neboť dne 19. 3. 2015 v době od 14:05 do 14:10 hod. na ulici Vejdovského v Olomouci, před budovou Úřadu práce Olomouc, neznámý řidič neoprávněně zastavil a stál výše uvedeným motorovým vozidlem na vyhrazeném parkovišti označeném svislým

dopravním značením IP 12 „Vyhrazené parkoviště“ s dodatkovou tabulkou „VYHRAZENO 8 MÍST PRO ZAMĚSTNANCE ÚP“, přičemž se nejednalo o vozidlo, pro které bylo parkoviště vyhrazeno. Žalobci byla za tento správní delikt uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále také „*krajský soud*“) rozsudkem ze dne 5. 12. 2017, č. j. 65 A 22/2016 – 30, zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[3] Krajský soud totiž přisvědčil žalobní námitce, že správní orgán I. stupně zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, za který měl být odpovědný žalobce, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Žalobce namítal, že na výzvu správního orgánu I. stupně sdělil, že vozidlo zaparkovala P. K., zaměstnankyně Úřadu práce Olomouc. Tvrdil, že osobu řidičky specifikoval dostatečně a že správní orgán I. stupně mohl tuto osobu snadno dohledat (znal její jméno a zaměstnání) a předvolat ji k podání vysvětlení. Ten však na zjištění pachatele přestupku rezignoval.

[4] Ze správního spisu krajský soud zjistil, že správní orgán I. stupně doručil žalobci výzvu, ve které žádal o doplnění data narození a trvalého pobytu P. K.; na tuto výzvu žalobce nereagoval. Ze správního spisu už ovšem nevyplývá, že by se správní orgán I. stupně, případně žalovaný, jakkoli pokusili o ztotožnění osoby prostřednictvím Úřadu práce Olomouc, a to za situace, kdy žalobce P. K. označil jako řidičku již ve správním řízení. V této souvislosti odkázal krajský soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 As 146/2016 - 29, z něž vyplývá, že po správních orgánech nelze vyžadovat rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, pokud nemají ke zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem zjevně nevede nebo nemůže vést k usvědčení pachatele přestupku. Mají-li však správní orgány reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit, což v projednávané věci neučinily.

[5] Zbylé žalobní námitky krajský soud posoudil jako nedůvodné a nejsou zde rekapitulovány, neboť proti posouzení těchto námitek kasační stížnost nesměruje.

[6] Kasační stížnost podal žalovaný (dále jen „*stěžovatel*“) z důvodu, který lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).

[7] Stěžovatel se neztotožňuje s názorem krajského soudu, že měl reálnou možnost zjistit prostřednictvím Úřadu práce totožnost označené osoby. V této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016 - 17, ze kterého cituje následující pasáž: „*Po provozovateli vozidla lze legitimně požadovat, aby již od počátku nesl odpovědnost za správnost a aktuálnost údajů, které o řidiči vozidla poskytuje. Pokud provozovatel vozidla tyto údaje sdělí, nemohou správní orgány rezignovat na svou povinnost učinit nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku; pokud následně vyjde najevo, že uvedené údaje jsou nesprávné či neaktuální, jde toto zjištění k tíži provozovatele vozidla. Správní orgány nečiní na základě nesprávných údajů od provozovatele rozsáhlá pátrání po údajném pachateli přestupku.*“

pokračování

[8] Stěžovatel je přesvědčen, že žalobce potřebné údaje nesdělil a správní orgán I. stupně učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku tím, že jej vyzval k doplnění podání (tedy ke sdělení bližších údajů - data narození a trvalého pobytu osoby přestupce - pozn. soudu). Stěží mohl správní orgán předvolat k podání vysvětlení osobu, u níž neznal adresu jejího bydliště. I kdyby takováto osoba na Úřadu práce Olomouc pracovala, jen obtížně si lze představit, že by ji bylo možné předvolat (případně po ní požadovat adresu jejího bydliště) na základě telefonického rozhovoru. Stěžovatel je oproti krajskému soudu přesvědčen, že správní orgán I. stupně postupoval v souladu s § 37 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „*správní řád*“), jelikož vyzval žalobce k odstranění vad podání. To však žalobce přes výzvu správního orgánu neučinil. Krajský soud opominul zásadu *vigilantibus iura* (bdělým náleží práva), pokud dospěl k závěru, že postup správních orgánů byl nesprávný. Nezohlednil totiž, že žalobce na svá práva rezignoval tím, že na výzvu správního orgánu I. stupně nereagoval.

[9] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje její zamítnutí, napadený rozsudek považuje za správný a plně se s ním ztotožňuje. Namítá, že stěžovatel neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a že argumentací obsaženou v kasační stížnosti se snaží přenést zákonné povinnosti správního orgánu na žalobce.

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věta první s. ř. s.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Stěžovatel předložil prakticky jen jednu kasační námitku týkající se právního posouzení věci. Tvrdí, že správní orgán I. stupně učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku tím, že žalobce vyzval k doplnění podání, v němž označil jako řidičku vozidla P. K., která je zaměstnankyní Úřadu práce Olomouc.

[13] Z § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu vyplývá, že *provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.*

[14] Podle § 125f odst. 1 tohoto zákona pak platí, že *právnícká nebo fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.* Odstavec 4 téhož ustanovení pak stanoví: *Obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.*

[15] Nejvyšší správní soud v řadě svých rozhodnutí (např. v rozsudku ze dne 21. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45; všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz) konstatoval, že správní delikt provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu je nutno chápat jako delikt subsidiární, neboť primárně za spáchaný delikt odpovídá řidič vozidla. Platí tedy, že „[p]ouze v případě, že není možné na základě žádných důkazů či indicií s určitostí zjistit jeho totožnost a vést proti němu přestupkové řízení, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby dodržoval povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 146/2016 – 29).

[16] Zástupce žalobce ve správním řízení (Ing. M. J.) označil jako řidičku vozidla P. K., ke které dodal, že je zaměstnankyní Úřadu práce Olomouc (viz podání Ing. J. na str. 17 správního spisu). Správní orgán I. stupně jej proto usnesením ze dne 11. 8. 2015 vyzval, aby své podání doplnil o datum narození a trvalý pobyt označené osoby, na což žalobce nereagoval. V reakci na pasivitu žalobce správní orgán I. stupně další kroky ke zjištění pachatele přestupku nečinil a za správní delikt vymezený v odstavci [1] tohoto rozsudku postihl žalobce, jako provozovatele předmětného vozidla.

[17] K rozsahu povinnosti správních orgánů zjišťovat skutečnosti odůvodňující zahájení řízení (o přestupku) proti určité osobě ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu se Nejvyšší správní soud opakovaně vyjádřil. Například v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, uvedl, že by šlo „[p]roti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit.“

[18] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem, že správní orgán I. stupně se dostatečně nepokusil zjistit pachatele přestupku. Je pravdou, že tento správní orgán vyzval žalobce k odstranění vad podání (konkretizaci označené osoby o datum jejího narození a trvalý pobyt) a že žalobce na jeho výzvu ve stanovené lhůtě nereagoval. Pokud však měl správní orgán k dispozici jméno a zaměstnání této osoby, tyto údaje byly potřebnými indiciemi, které mohly vést k nalezení pachatele přestupku. Pokud by se správní orgán obrátil na Úřad práce Olomouc s dotazem, zda je P. K. jeho zaměstnankyní, aby tuto osobu mohl předvolat, nejednalo by se o rozsáhlé kroky, které by dle výše citované judikatury nebylo možné po správním orgánu požadovat.

[19] Ani rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 7 As 135/2016 – 17, na který odkazoval stěžovatel v kasační stížnosti, nesvědčí o správnosti postupu správního orgánu. Z něj totiž vyplývá, že podmínka učinění nezbytných kroků podle § 125f odst. 4 zákona o přestupcích je splněna například tehdy „[o]značí-li provozovatel vozidla za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně osobu, která odepře podání vysvětlení podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

pokračování

11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21).“ V nyní projednávané věci byla však situace odlišná; bylo by totiž předčasné říci, zda lze žalobcem označenou osobu dohledat. V projednávaném případě se nejednalo ani o situaci, kdy žalobce označil za řidiče osobu, která se vyskytuje jako údajný řidič v obdobných případech opakovaně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2016, č. j. 6 As 36/2016 – 29), nebo osobu, která vozidlo v době spáchání přestupku nemohla prokazatelně řídit pro svůj zdravotní stav (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016 – 40). Právě jen v těchto uvedených případech (zjevně odlišných oproti nyní projednávanému případu) nelze po správních orgánech požadovat, aby učinily další nezbytné kroky ke zjištění totožnosti řidiče předmětného vozidla za účelem zahájení řízení o přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu.

[20] Nejvyšší správní soud shrnuje, že napadený rozsudek krajského soudu je v souladu se zákonem. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[21] O náhradě nákladů tohoto řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení náleží procesně úspěšnému žalobci. Žalobce však náhradu nákladů řízení nepožadoval a z obsahu spisu nevyplývá, že by mu nějaké náklady vznikly, přičemž vyjádření ke kasační stížnosti učinil on sám (nikoli jeho zástupce). Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 28. března 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu